

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ

**Робоча програма
для студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
другого (магістерського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017**

УДК 336.645.1(07.034)

П79

Укладач В. В. Жуков

Затверджено на засіданні кафедри банківської справи.
Протокол № 16 від 07.06.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Проектне фінансування : робоча програма для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. В. В. Жуков. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 48 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних, лабораторних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими має володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" другого (магістерського) рівня.

УДК 336.645.1(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2017

Вступ

В умовах ринкової економіки неабиякого значення набуває такий напрям економічної діяльності, як проектне фінансування.

Проектне фінансування є синтетичною дисципліною, що поєднує як спеціальні, так і міждисциплінарні знання. Спеціальні знання відображають особливості тієї сфери діяльності, до якої належать проекти (будівельні, інноваційні, екологічні, науково-дослідні тощо). Універсальні знання й методи управління інвестиційними проектами дають змогу вирішувати багато завдань.

У розвинених країнах ключовою тенденцією проектного фінансування є використання всього обсягу джерел і методів фінансування інвестиційних проектів із залученням широкого кола фінансових інструментів, які пропонує світова практика. Основна перевага такого підходу полягає в пошуку найефективнішої ресурсної моделі проекту. Аналіз інвестиційних проектів є складовою процесу управління інвестиціями. Він дає інформаційну базу (у вигляді проекту як спеціально оформленого інвестиційного плану чи результатів проведеної експертизи проекту) для ухвалення рішення щодо включення проекту в інвестиційний портфель, початку його інвестування, постійного моніторингу реалізації.

Універсальні знання й методи управління інвестиційними проектами дають змогу вирішувати такі завдання: визначати цілі проекту; формувати його обґрунтування; структурувати проект (відокремлювати підцілі, підпроекти, черги, етапи); визначати фінансові потреби і джерела його фінансування; добирати постачальників, підрядчиків та інших виконавців (на основі торгів і конкурсів); готувати й укладати контракти; розраховувати кошторис і бюджет проекту; визначати терміни виконання проекту та розробляти графіки реалізації; контролювати процес виконання проекту і коригувати план його реалізації.

Навчальна дисципліна "Проектне фінансування" є базовою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" підготовки фахівців другого (магістерського) освітнього ступеня.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів для денної форми навчання – 5. Кількість кредитів для заочної форми навчання – 7	07 "Управління та адміністрування"	Базова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"	1М	1М
Загальна кількість годин: денна форма навчання – 150; заочна форма навчання – 210		9-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 7	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		8 год	24 год
		Практичні, семінарські	
		16 год	24 год
		Лабораторні	
		16 год	–
		Самостійна робота	
		110 год	162 год
Вид контролю			
залік			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36 %;
для заочної форми навчання – 30 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання цієї навчальної дисципліни є формування знань та практичних навичок щодо застосування методів управління проектами, стандартами і технологією їх розроблення та реалізації, набуття вмінь з підготовки й використання інформації з питань проведення проектного фінансування.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

засвоєння основних методів і принципів обґрунтування управління та реалізації інвестиційних проектів, методичних підходів до аналізу ризику та управління ним;

оволодіння навичками самостійно здійснювати аналіз, ідентифікацію й оцінювання ризику, використовуючи комп'ютерну техніку та програмно-математичні комплекси.

Об'єктом навчальної дисципліни є інвестиційна система та процеси, що відображають різні аспекти прийняття інвестиційних рішень.

Предметом навчальної дисципліни є інвестиційні рішення та пов'язані з ними ризики в банку та вивчення теоретичних концепцій грошей і методології формування кредитних відносин.

Вивчення цієї навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Макроекономіка", "Мікроекономіка", "Економіка підприємства", "Менеджмент", "Економічний аналіз", "Економетрика", "Статистика". У свою чергу, знання з цієї дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Управління проектами", "Економічне управління підприємством", "Обґрунтування та експертиза бізнес-проектів", а також виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних курсових робіт і магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

сутність економічних понять: "проект", "інвестиційний проект", "управління проектом", "життєвий цикл проекту", "проектне планування", "проектний ризик";

специфіку проектної діяльності в банках;

основні критерії, які необхідно враховувати під час розроблення інвестиційних проектів;

структуру життєвого циклу проекту та основні етапи структурування проекту;

основні критерії оцінювання можливості прийняття проекту;

сутність та види проектного аналізу;

основні етапи і загальну схему розроблення проектно-кошторисної документації;

засоби та джерела фінансування проекту;

засоби управління інвестиційним процесом;

методи й інструменти управління ризиками проекту;

основні принципи та інструменти зниження ризиків інвестування;

види, методи та форми страхування під час реалізації проектів;

сучасні економіко-математичні методи та моделі обґрунтування інвестиційних проектів та оцінювання ризиків;

природу виникнення невизначеності та ризиків, їх різновиди і вплив на якість інвестиційних проектів;

напрями регулювання та методи зниження інвестиційних ризиків;

ВМІТИ:

обґрунтовано аналізувати основні проектні ризики;

знаходити способи мінімізації проектних ризиків;

обґрунтовано проводити фінансову експертизу проектів;

здійснювати обґрунтований вибір бізнес-плану інвестиційного проекту;

застосовувати методику оцінювання ефективності фінансового плану інвестиційного проекту;

застосовувати методи оцінювання ефективності інвестиційного проекту та визначати їх фінансову привабливість;

обґрунтовано вирішувати практичні завдання та ситуації в аспекті курсу проектного фінансування;

розробити рекомендації стосовно покращання процесу проектного фінансування.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними **компетентностями**, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
OIPiOCP* 1	Визначати специфіку організації проектного фінансування на трансформаційному етапі розвитку економіки	Визначати ефективність процесу інвестиційного проектування та фактори впливу на ринок проектного фінансування в Україні
		Визначати виважені заходи в процесі передінвестиційних досліджень на основі концепції життєвого циклу проекту
		Проводити обґрунтування доцільності інвестиційного проекту з урахуванням фактора ризику, застосовуючи методи оцінювання ефективності інвестиційного проекту
		Визначати вимоги до розроблення кошторисної документації та методи визначення кошторисної вартості
		Визначати мету, методи та основні види комерційного аналізу інвестиційного проекту, використовуючи загальнозастосовні та потенційно застосовні методики
		Будувати мережні графіки з метою визначення часу виконання задач проекту та оцінювання інвестиційних ризиків, знаходити способи мінімізації проектних ризиків
OIPiOCP 2	Проводити обґрунтування доцільності впровадження інвестиційного проекту	Характеризувати інвестиційні проекти та вміти обґрунтовано проводити фінансову експертизу проектів засновану на різних методах
		Оцінювати ефективність інвестиційного проекту та розробити рекомендації стосовно покращення процесу проектного фінансування
		Проводити аналіз ситуації та вміти аналізувати організаційно-економічні та правові відносини між суб'єктами проектного фінансування з метою проведення торгів
		Застосовувати методику оцінювання ефективності фінансового плану інвестиційного проекту
		Розраховувати ефективність інвестицій, засновану на різноманітних методах

*OIPiOCP 1 – Обґрунтування інвестиційних рішень та оцінювання ступеня ризику.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою

Тема 1. Мотивація та сутність проектного фінансування

1.1. Необхідність визначення загальних ознак інвестиційних проектів.

Інвестиційні проекти: базові терміни визначення. Ідея проекту, передумови виникнення.

1.2. Характеристика структури інвестиційних проектів.

Система проектування в державі з ринковою економікою. Інвестиційні програми та проекти, їх види і типи.

1.3. Способи реалізації інвестиційних проектів.

Стадії та способи здійснення проектів. Суб'єкти інвестиційного проектування. Ринок інвестиційних проектів, його кон'юнктура.

Тема 2. Передінвестиційні дослідження

2.1. Дослідження передінвестиційної фази проекту.

Передінвестиційні обґрунтування ідеї проекту. Розроблення стратегії проекту.

2.2. Концепція життєвого циклу проекту.

Маркетингові дослідження ринку збуту продукції, робіт, послуг. Оцінювання життєвого циклу інвестицій та життєздатності проекту. Оцінювання альтернативних, конкурентних та споріднених проектів. Постадійне дослідження інвестиційної привабливості проекту. Порядок узгодження суб'єктів проекту.

Тема 3. Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту

3.1. Інвестиційні ризики та їх основні види.

Інвестиційні ризики, їх концепція та вимірювання. Проектні, фінансові, будівельні та експлуатаційні ризики, їх ідентифікація.

3.2. Урахування фактора ризику.

Кількісний та якісний аналіз ризиків. Концепція та інформаційне забезпечення ринку збуту.

3.3. Методи оцінювання ефективності інвестиційного проекту.

Програма витрат на маркетинг та програми продажу. Оцінювання умов розміщення об'єкта інвестування, фінансова, бюджетна та економічна оцінка ефективності проекту.

Тема 4. Бюджетування капіталу

4.1. Причини зміни вартості грошей у часі.

Порівняльна характеристика перспективних позитивних та негативних потоків. Побудова графіка витрат та надходжень. Компаундинг та дисконтування інвестиційного процесу.

4.2. Розроблення та реалізація нових фінансових інструментів.

Фінансовий інжиніринг. Засоби управління інвестиційним процесом.

Тема 5. Підрядні тендери та контракти

5.1. Функції учасників торгів.

Визначення учасників інвестиційного проекту. Порядок проведення підрядних торгів.

5.2. Розроблення тендерної документації і проведення торгів.

Тендерна документація. Тендерний комітет. Приймання та реєстрація тендерних ofertів. Процедура торгів. Розподіл функцій учасників проекту.

5.3. Порядок розроблення і висновку контрактів.

Види договорів і контрактів. Порядок їх укладання, виконання та припинення.

Тема 6. Проектно-кошторисна документація

6.1. Вимоги до розроблення кошторисної документації.

Проектне завдання. Кошторисна документація. Види кошторисів. Локальні та об'єктні кошториси. Зведений кошторисно-фінансовий розрахунок.

6.2. Розроблення та автоматизація проектно-кошторисної документації.

Проектна документація. Порядок розроблення. Склад проекту: технологічна, архітектурно-будівельна, економічна частини. Автоматизація проектних робіт.

Змістовий модуль 2

Методи та інструменти управління інвестиційними проектами

Тема 7. Експертиза проекту

7.1. Мета, методи та основні види комерційного аналізу.

Необхідність, цілі та суб'єкти експертизи. Інструментарій діагностики інвестицій і проекту. Оцінювання майбутньої економічної, фінансової та бюджетної ефективності проекту.

Оцінювання життєздатності проекту. Оцінювання кредито- та платоспроможності інвестора (позичальника).

7.2. Використання потенційно застосованих методик.

Діагностика інвестиційного клімату (політичного, економічного та правового поля). Оцінювання впливу зовнішнього середовища: світових цін, монополізації ринку міжнародними концернами, антидемпінгового законодавства інших країн.

7.3. Вимоги міжнародних стандартів до критеріїв експертизи.

Критерії експертизи: соціальний, екологічний, комерційний, фінансовий, інституціональний, технічний, інноваційний, той, що відповідає вимогам міжнародних стандартів. Особливості експертизи міжнародних проектів.

Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційних проектів

8.1. Характеристика джерел інвестиційних ресурсів.

Сутність системи фінансування. Визначення джерел фінансування. Власні, запозичені ресурси фінансування.

8.2. Вимоги до фінансування інвестиційних проектів.

Форми фінансування: акціонерна, корпоративна, державна, кредитна, фінансування проектів з іноземними інвестиціями. Розроблення планів фінансування проектів. Залучення капіталу. Бізнес-планування інвестиційного проекту.

Тема 9. Упровадження інвестиційних проектів

9.1. Прийняття управлінських рішень на основі планів.

Планування проекту. Календарне, мережеве. План організації будівництва. План виконання робіт. Планування ресурсного забезпечення проекту. Оперативне планування.

Тема 10. Моніторинг інвестиційних проектів

10.1. Моніторинг реалізації інвестиційних проектів.

Моніторинг працюючого основного капіталу. Моніторинг поточних активів. Оцінювання фактичного капітального бюджетування. Контроль фінансового стану позичальника.

10.2. Контроль і регулювання проекту.

Технічний та маркетинговий моніторинг. Управління грошовими потоками. Мобілізація та іммобілізація ресурсів. Моніторинг додержання кошторисів.

10.3. Етапи приймання інвестором виконаних робіт і готових об'єктів.

Контроль цільового та ефективного використання кредиту. Моніторинг проектів з іноземними інвестиціями. Пусконаладжувальні роботи. Моніторинг підготовки та введення в експлуатацію. Додаткове залучення капіталу та реінвестування. Реінжиніринг або санкція проекту.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як із робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання змістових модулів. Змістовий модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		лекційні	практичні, семінарські	лабораторні	Самостійна робота			лекційні	практичні, семінарські	Самостійна робота	
виконання КР	підготовка до занять				виконання КР	підготовка до занять					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1 Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою											
<i>Тема 1</i> Мотивація та сутність проектного фінансування	12	1	2	2	2	6	18	2	2	2	12
<i>Тема 2</i> Передінвестиційні дослідження	10	0,5	2	2	2	6	18	2	2	2	12
<i>Тема 3</i> Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту	13	0,5	1	1	2	7	18	2	2	2	12
<i>Тема 4</i> Бюджетування капіталу	11	1	1	1	2	7	18	2	2	2	12
<i>Тема 5</i> Підрядні тендери та контракти	14	0,5	1	1	3	7	19	2	2	3	12
<i>Тема 6</i> Проектно-кошторисна документація	14	0,5	1	1	3	7	19	2	2	3	12
Разом за змістовим модулем 1	74	4	8	8	14	40	110	12	12	14	72

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 2 Методи та інструменти управління інвестиційними проектами											
<i>Тема 7</i> Експертиза проекту	20	1	2	2	4	10	27	4	4	4	15
<i>Тема 8</i> Фінансове забезпечення інвести- ційних проектів	18	1	2	2	4	10	27	4	4	4	15
<i>Тема 9</i> Упровадження інвестиційних проектів	18	1	2	2	4	10	23	2	2	4	15
<i>Тема 10</i> Моніторинг інвестиційних проектів	20	1	2	2	4	10	23	2	2	4	15
Разом за змістовим модулем 2	76	4	8	8	16	40	100	12	12	16	60
Усього годин	150	8	16	16	110	210	20	20	162		

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1			
Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою			
<i>Тема 1</i> Мотивація та сутність проектного фінансування	1. Необхідність та можливість адаптації концептуальних основ проектного аналізу для країн з перехідною економікою. 2. Проблеми ідентифікації середовища проекту та їх вплив на ефективність прийняття інвестиційних рішень. 3. Необхідність та доцільність визначення економічно залежних проектів в управлінській діяльності	1	Основна: [1 – 5]. Додаткова: [13; 14; 17]
<i>Тема 2</i> Перед-інвестиційні дослідження	1. Сучасні підходи до поділу життєвого циклу проекту на фази, стадії та етапи. 2. Можливість і необхідність управління проектним циклом. 3. Проблеми проведення експертизи проектів в Україні. 4. Проблеми визначення тривалості та вартості передінвестиційних досліджень під час підготовки проектів в Україні. 5. Практичне завдання	1	Основна: [1 – 4; 6]. Додаткова: [9; 11; 12; 15]
<i>Тема 3</i> Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту	1. У чому полягає відмінність між ризиками: проектними, фінансовими, будівельними та експлуатаційними? 2. Чому правильний вибір місця розташування підприємства великою мірою позначається на ефективності його функціонування? 3. Ризик і невизначеність в інвестуванні. 4. Навчальні завдання	0,5	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [8; 10; 11; 18]
<i>Тема 4</i> Бюджетування капіталу	1. Оцінювання та зміст інтегрованого грошового потоку інвестиційного проекту. 2. Роль фінансового інжинірингу в управлінні короткостроковими та довгостроковими інвестиціями. 3. Роль фінансового інжинірингу в залученні грошових ресурсів для інвестицій	0,5	Основна: [1; 3; 4; 6]. Додаткова: [8; 11; 12; 14]
<i>Тема 5</i> Підрядні тендери та контракти	1. Тендери: практика використання під час реалізації проектів. 2. Порядок проведення підрядних торгів. 3. Види договорів на будівництво і порядок їх укладання, виконання і припинення	0,5	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [13; 14; 17; 18]

1	2	3	4
<i>Тема 6</i> Проектно-кошторисна документація	1. Проектна документація на будівництво, її склад і порядок розроблення. 2. Кошторисна документація на будівництво, її склад і порядок розроблення. 3. Види кошторисів на будівництво, їх зміст і порядок розроблення. 4. Зведений кошторисний розрахунок будівництва	0,5	Основна: [1; 3 – 5]. Додаткова: [8; 11; 13; 14]
Змістовий модуль 2 Методи та інструменти управління інвестиційними проектами			
<i>Тема 7</i> Експертиза проекту	1. Необхідність, цілі, види та суб'єкти експертизи проекту. 2. Оцінювання майбутньої економічної, фінансової та бюджетної ефективності проекту. 3. Оцінювання кредито- та платоспроможності інвестора (позичальника). 4. Критерії експертизи проекту, їх види та зміст. 5. Особливості експертизи міжнародних інвестиційних проектів	1	Основна: [1; 3; 5 – 7]. Додаткова: [8; 12; 16]
<i>Тема 8</i> Фінансове забезпечення інвестиційних проектів	1. Учасники проектного фінансування, їх склад і функції. 2. Банки як учасники проектного фінансування, їх роль і функції. 3. Джерела фінансування інвестиційних проектів, їх склад і визначення. 4. Власні фінансові ресурси інвестора, їх склад і визначення	1	Основна: [4 – 7]. Додаткова: [9; 10; 12; 14]
<i>Тема 9</i> Управління інвестиційних проектів	1. Основні принципи розроблення календарних планів для цілей управління проектом. 2. З якою метою й коли коригують плани? Чи треба обмежувати бажання коригувати плани реалізації проекту? 3. Яка мета планування під час здійснення проектів?	1	Основна: [1; 2; 5; 6]. Додаткова: [10; 12; 15]
<i>Тема 10</i> Моніторинг інвестиційних проектів	1. Моніторинг інвестиційних проектів, його сутність, об'єкти та організація. 2. Види моніторингу інвестиційних проектів. 3. Моніторинг проектів з іноземними інвестиціями, його особливості, напрями та організація	1	Основна: [2; 5 – 7]. Додаткова: [11; 14; 15]
Усього годин		8	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно містить проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
<i>Змістовий модуль 1</i> Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою	<i>Завдання 1.</i> Прийняття інвестиційних рішень з використанням схеми грошових потоків інвестиційного проекту	1	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [8; 9; 13; 15]
	<i>Завдання 2.</i> Зіставити так звані традиційні критерії, що ґрунтуються на принципах бухгалтерського обліку і звітності, а саме: період окупності інвестиції (<i>PP</i>); облікова ставка дохідності (<i>ARR</i>)	1	Основна: [5 – 7]. Додаткова: [8; 11; 12; 18]
	<i>Завдання 3.</i> Оцінювання схильності до ризику з використанням методу оцінювання рішень стосовно капіталовкладень є <i>індекс дохідності інвестицій</i> , який ще інколи називається співвідношенням витрат і доходів	1	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [9; 11; 13; 15]
	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 1 "Теоретичні та методологічні засади прийняття інвестиційних рішень"	1	Основна: [2 – 5]. Додаткова: [8; 9; 16; 17]

1	2	3	4
Змістовий модуль 2 Методи та інструменти управління інвестиційними проектами	Завдання 4. Вибір оптимального інноваційного проекту на основі дерева рішень	1	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [8; 9; 11; 13; 17; 18]
	Завдання 5. Обґрунтування інвестиційних рішень в умовах ризику (критерії грошових потоків)	1	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [8; 9; 11; 13; 17; 18]
	Завдання 6. Оцінювання ризику інвестиційних проектів. Експертна оцінка рівня ризику діяльності банку на інвестиційному ризику	1	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8; 9; 10; 13; 14; 17; 18]
	Колоквіум за змістовим модулем 2 "Прийняття інвестиційних рішень в умовах ризику"	1	Основна: [1; 2; 4]. Додаткова: [8; 9; 11; 14; 15; 17; 18]
Разом годин за змістовими модулями		8	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1

Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою

Тема 2. Передінвестиційні дослідження

Завдання 1. Розподіліть запропоновані види діяльності за фазами та стадіями проекту в послідовності його здійснення (за підходами ЮНІДО та Всесвітнього банку).

Види діяльності:

1. Здійснення контролю за виконанням проекту.
2. Визначення альтернативних способів досягнення мети проекту та їх оцінювання.
3. Обговорення умов кредитування.
4. Інформація про національний план розвитку, державну політику пріоритетів у різних секторах економіки.

5. Звіт про завершення проекту.
6. Укладання контрактів та будівельно-монтажні й пусконаладжувальні роботи.
7. Визначення наявного рівня виробництва, імпорту проекрованої продукції та попиту.
8. Оголошення про проведення торгів.
9. Оцінювання екологічної припустимості.
10. Введення об'єкта в експлуатацію.
11. Уточнення часових меж проекту.
12. Календарне планування будівельних робіт.
13. Оцінювання інституційної припустимості інвестиційної пропозиції.
14. Виробництво товару та його реалізація.
15. Відбір можливих для використання технологій.
16. Оцінювання доцільності проекту з технічного, комерційного, економічного, фінансового та організаційного поглядів.
17. Діагностика об'єкта, що інвестується.
18. Визначення конкретних цілей проекту.
19. Отримання дозволу на купівлю чи оренду землі.
20. Оцінювання доцільності проекту.
21. Визначення масштабів проекту.
22. Підготовка будівельної документації.
23. Набір та навчання персоналу.
24. Розподіл першого випуску продукції.
25. Оцінювання потенційних можливостей регіону та його інвестиційного клімату.

Вказівка. Доцільно спочатку визначити фазу, стадію та етапи робіт, а потім перейти до їх виконання у часі (встановлення черговості). Оформити результати роботи доцільніше у вигляді таблиці за наведеною схемою (табл. 6.2).

Таблиця 6.2

Результати

Види робіт	Черговість	Фаза	Стадія	Етап
1. Здійснення контролю за виконанням проекту	25	Експлуатаційна	Виробнича експлуатація	Моніторинг

Тема 3. Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту

Завдання 1. Розглядаються два інвестиційних проекти з п'ятирічним строком життя. Проект А можна зарахувати до категорії "модифікація наявної виробничої лінії", проект В – до категорії "виробництво, що не пов'язане з наявним".

Проекти оцінюються на основі аналізу ризику і розрахунку дисконтної ставки. Очікувані грошові потоки від проектів наведено в табл. 6.3

Таблиця 6.3

Очікувані грошові потоки від проектів

Рік	Проект А	Проект В
0	-250 000	-400 000
1	30 000	135 000
2	40 000	135 000
3	50 000	135 000
4	90 000	135 000
5	130 000	135 000

Необхідний рівень дохідності залежно від класу ризику проекту розподіляється таким чином (табл. 6.4).

Таблиця 6.4

Розподіл за класами ризику

Клас ризику проекту	Необхідний рівень дохідності, %
1. Модифікація або розширення наявної виробничої лінії	15
2. Проект, не пов'язаний з наявним виробництвом	18
3. Дослідні та пошукові програми	20

Визначте NPV проектів з урахуванням ризику.

Змістовий модуль 2

Методи та інструменти управління інвестиційними проектами

Тема 7. Експертиза проекту

Завдання 1. Підприємству для здійснення інвестиційного проекту потрібно 100 тис. грн. Рентабельність власного капіталу становить 35 %, ставка відсотків за довгостроковий кредит – 30 %. У табл. 6.5 наведені можливі варіанти формування структури капіталу проекту.

Таблиця 6.5

Варіанти структури капіталу, тис. грн.

Показники	Варіанти				
	1	2	3	4	5
Загальна сума інвестиційних ресурсів	100	100	100	100	100
у тому числі					
власний капітал	100	–	50	70	30
запозичений капітал	–	100	50	30	70

Потрібно:

1. Розрахувати коефіцієнт заборгованості та ефект фінансового левевериджу за кожним варіантом структури капіталу.

2. Обґрунтувати вибір найпривабливішого варіанта формування структури капіталу за проектом.

3. Визначити, як вплине на вибір варіанта структури збільшення ставки відсотків за кредит до 35 %.

Вказівка. Для визначення коефіцієнта заборгованості слід з'ясувати, яка частка активів проекту фінансується за рахунок боргу. Ефект фінансового левевериджу розраховується як відношення того прибутку до власного капіталу (у відсотках). Вибір варіанта формування структури капіталу проекту може здійснюватися за критеріями максимізації прибутку від інвестиційної діяльності, який знаходиться в розпорядженні власників компанії або мінімізації середньозваженої вартості капіталу.

Завдання 2. Проекти А та Б мають однаковий термін реалізації (5 років), та однакові грошові надходження. Ціна капіталу складає 10 %. Вирахувавши вихідні дані та результати за проектами (табл. 6.6) можна дійти висновку, що проект Б "обіцяє" більший NPV, проте він є більш ризиковим.

Таблиця 6.6

Вихідні дані

Показники	Проект А	Проект Б
<i>Інвестиція</i>	9,0	9,0
Експертна оцінка середнього річного надходження:		
песимістична;	2,4	2,0
найбільш імовірна;	3,0	3,5
оптимістична	3,6	5,0
Оцінка NPV (розрахунок):		
песимістична;	0,10	-1,42
найбільш імовірна;	2,37	4,27
оптимістична	4,65	9,96
Розмах варіації NPV	4,55	11,38

Існує також модифікація розглянутої методики, яка передбачає застосування кількісних імовірнісних оцінок. У цьому випадку методика буде мати такий вигляд:

- за кожним варіантом вираховується песимістична, найбільш імовірна та оптимістична оцінка грошових надходжень та NPV;
- для кожного проекту значенням NPV_p , NPV_{ml} , NPV_o присвоюється імовірність їх здійснення;
- для кожного проекту вираховується імовірне значення NPV, зважене за присвоєними ймовірностями, а також середнє квадратичне відхилення від нього;
- проект із більшим значенням середнього квадратичного відхилення вважається більш ризиковим.

Інша модель передбачає поправку на ризик для коефіцієнта дисконтування. Відомо, що для більшості інвестиційних проектів, які передбачають класичну систему інвестування, зростання коефіцієнта дискон-

тування призводить до зменшення приведеної вартості i , відповідно, NPV.

Логіка такої методики може бути подана таким чином (рис. 6.1.).

Побудувати графік. Побудований графік функції відображає залежність між очікуваною доходністю фінансових активів та рівнем притаманного їм ризику ($k = f(\beta)$). Таким чином, графік показує прямо пропорційну залежність – чим вищий ризик, тим вища очікувана (бажана) доходність.

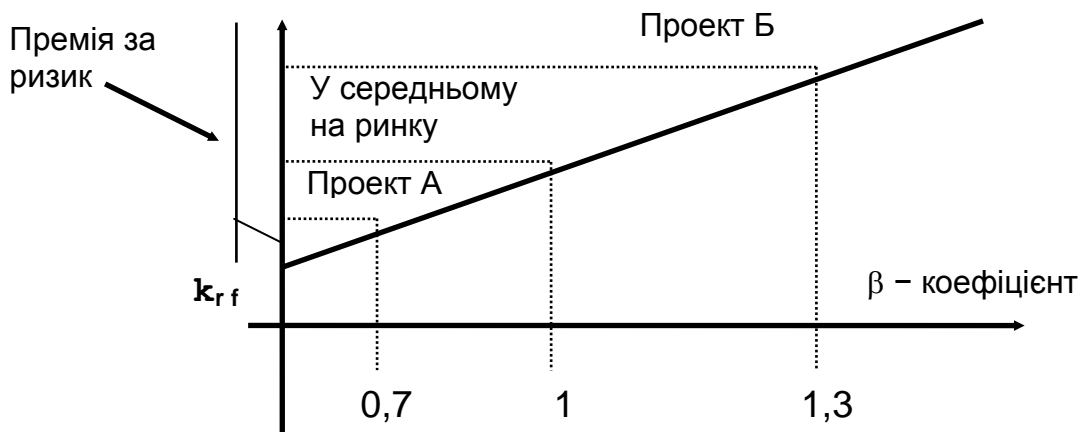

Рис. 6.1. Графік взаємозв'язку коефіцієнта дисконтування та ризику

З викладеного випливає, що під час врахування ризику в процесі оцінювання інвестиційних проектів до безризикового коефіцієнта дисконтування або деякого його базового значення слід додати поправку на ризик i , таким чином, під час розрахунку критеріїв оцінювання проекту слід використовувати *відкоректоване значення дисконтної ставки* (Risk-Adjusted Discount Rate, RADR).

7. Теми лабораторних занять

Лабораторне заняття – це форма навчального заняття, за якої студент під керівництвом викладача особисто проводить імітаційні експерименти чи досліді з метою практичного підтвердження окремих теоретич-

них положень навчальної дисципліни. У ході лабораторних робіт студент набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з комп'ютерним обладнанням та відповідними програмними продуктами. За результатами виконання завдання на лабораторному занятті студенти оформляють індивідуальні звіти про його виконання та захищають ці звіти перед викладачем (табл. 7.1).

Таблиця 7.1

Перелік тем лабораторних занять

Назва лабораторної роботи	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1 Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою			
<i>Лабораторна робота 1</i> Методи управління проектами	<i>Завдання 1.</i> Мета та завдання проекту. Типи задач у Project. Ресурсне та бюджетне планування	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [15 – 18]
<i>Лабораторна робота 2</i> Методи управління проектами	<i>Завдання 2.</i> Управління обсягом проекту. Визначення параметрів, залежності обмеження та призначення задач у Project	2	Основна: [3 – 5]. Додаткова: [15 – 18]
<i>Лабораторна робота 3</i> Створення нового проекту та його завдання	<i>Завдання 3.</i> Налаштування параметрів проекту. Визначення параметрів, завдань та структури нового проекту	2	Основна: [5 – 7]. Додаткова: [15 – 18]
<i>Лабораторна робота 4</i> Створення нового проекту та його завдання	<i>Завдання 4.</i> Визначення параметрів нового проекту. Введення завдання, діаграма Ганта	2	Основна: [1 – 3; 6]. Додаткова: [15 – 18]
Змістовий модуль 2 Методи та інструменти управління інвестиційними проектами			
<i>Лабораторна робота 5</i> Складання мережевого графіка та його завдання	<i>Завдання 5.</i> Планування завдань та визначення характеристик проекту. Визначення часу виконання завдань проекту	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [15 – 18]

	2	3	4
<i>Лабораторна робота 6</i> Оперативне управління	<i>Завдання 6.</i> Управління графіком роботи. Обмін даними та звітність в Project	2	Основна: [1 – 3]
<i>Лабораторна робота 7</i> Планування ресурсів та затрат	<i>Завдання 7.</i> Опис ресурсів у Project. Управління графіком роботи. Додавання ресурсів у проект. Оновлення даних про ресурси. Планування ресурсів	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [15 – 18]
<i>Лабораторна робота 8</i> Види затрат інвестиційного проекту	<i>Завдання 8.</i> Введення затрат на ресурси. Введення фіксованих затрат. Планування ресурсів та затрат. Використання завантаження ресурсів	2	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [15 – 18]
Усього годин		16	

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 73 % (110 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 8.1.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1 Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою				
<i>Тема 1</i> Мотивація та сутність проектного фінансування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, підготовка до курсової роботи, огляд теоретичного матеріалу з теми "Проблеми ідентифікації середовища проекту та їх вплив на ефективність прийняття інвестиційних рішень"	8	Презентація результатів	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]
<i>Тема 2</i> Передінвестиційні дослідження	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до курсової роботи. Підготовка до контрольної роботи за темами 1 і 2. Виконання завдання за темою: "Проблеми проведення експертизи проектів в Україні". Маркетингові дослідження інвестиційної привабливості проекту	8	Захист завдання за темою. Перевірка есе	Основна: [1 – 6]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]
<i>Тема 3</i> Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання завдання за темою: "Ризик і невизначеність в інвестуванні". Підготовка до практичного заняття на тему: "Управління ризиками: ідентифікація, аналіз, управління"	9	Письмова контрольна робота за темами 1 і 2. Захист завдання за темою	Основна: [2 – 7]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]
<i>Тема 4</i> Бюджетування капіталу	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання домашнього завдання за темою "Причини зміни вартості грошей у часі". Підготовка до курсової роботи	9	Захист завдання за темою	Основна: [2 – 4]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]

1	2	3	4	5
Тема 5 Підрядні тендери та контракти	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання домашнього завдання, підготовка до курсової роботи	10	Захист завдання за темою	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]
Тема 6 Проектно-кошторисна документація	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до курсової роботи. Підготовка до колоквиуму	10	Презентація результатів	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]
Усього за змістовим модулем 1		54		
Змістовий модуль 2				
Методи та інструменти управління інвестиційними проектами				
Тема 7 Експертиза проекту	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. "Фінансова привабливість проекту", "Діагностика інвестиційного клімату", "Особливості експертизи проектів". Підготовка до самостійної роботи над темою "Роль фінансового інжинірингу в управлінні інвестиціями" Підготовка до курсової роботи	14	Захист завдання за темою. Письмова контрольна робота	Основна: [1 – 7]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]
Тема 8 Фінансове забезпечення інвестиційних проектів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою курсової роботи. Виконання індивідуального завдання за заданою тематикою, підготовка до практичного заняття. Виконання домашнього завдання на тему "Джерела фінансування інвестиційних проектів їх склад і визначення"	14	Захист завдання за темою	Основна: [3 – 7]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]
Тема 9 Упровадження інвестиційних проектів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Есе на тему "Джерела фінансування інвестиційних проектів їх склад і визначення", виконання ІНДЗ. Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою курсової роботи. Підготовка до поточної контрольної роботи	14	Перевірка есе. Захист завдання за темою	Основна: [1 – 6]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]

1	2	3	4	5
Тема 10 Моніторинг інвестиційних проектів	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою курсової роботи та темами: "Порівняльна характеристика критеріїв прийняття рішень в умовах ризику", "Фінансова привабливість проекту", "Інструментарій діяльності інвестиційних проектів". Підготовка до колоквіуму	14	Письмова контрольна робота. Захист завдання за темою	Основна: [1 – 7]. Додаткова: [8; 9; 11; 12; 16; 17]
Усього за змістовим модулем 2		56		
Усього		110		

8.1. Курсова робота

Курсова робота студента є видом позааудиторної самостійної роботи студента та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом зі складанням підсумкового екзамену з цієї навчальної дисципліни. Виконання курсової роботи є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з цієї навчальної дисципліни.

Підготовка курсової роботи передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою курсової роботи.

Курсова робота передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Практична значущість курсової роботи полягає в обґрунтуванні реальності її результатів для потреб практики.

Реальною вважається робота, яка виконана відповідно до наявних проблем банку, на основі його реальних даних за кілька років і результати якої повністю або частково можуть бути впроваджені в практику діяльності банку.

Комплексний системний підхід до розкриття теми курсової роботи полягає в тому, що предмет дослідження розглядається з різних точок зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань, умов його реалізації на підприємстві, аналізу, обґрунтування шляхів удосконалення тощо – в тісному взаємозв'язку та єдиній логіці викладу.

Застосування сучасної методології полягає в тому, що в процесі виконання аналізу стратегічних позицій підприємства й обґрунтування шляхів удосконалення окремих аспектів предмета та об'єкта дослідження студент повинен використовувати відомості про новітні досягнення в техніці і технології дослідження, застосовувати різноманітні методи й засоби діагностичних досліджень, підходи до визначення та обґрунтування вибору критеріїв і показників експрес-діагностування виробничо-економічної системи або її елементів.

У процесі виконання роботи, разом з теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом, студент повинен продемонструвати здатність до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити.

Тема курсової роботи: *"Процес бізнес-планування інвестиційного проекту"*.

Мета курсової роботи – формування практичних навичок та вміння їх застосовувати в процесі вирішення поставленого завдання.

Об'єктом курсової роботи є процеси господарської діяльності банку відповідно до обраної студентом бази практики.

Предмет курсової роботи – сукупність теоретико-методичних підходів до формування ефективних господарських рішень під час формування *бізнес-планування інвестиційного проекту* з урахуванням ризику.

Курсова робота виконується студентом самостійно за консультування з викладачем протягом вивчення дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Індивідуальне науково-дослідне завдання видається викладачем на початку семестру, протягом якого вивчається дисципліна. Студент має надати **курсому роботу** для перевірки наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю.

Вимоги до оформлення. Формат аркуша – А4. Поля: ліве – 30 мм; праве, верхнє та нижнє – 20 мм. Шрифт Arial, розмір шрифту для основного тексту – кг 14. Міжрядковий інтервал – множник 1,3. Не дозволяються виділення в тексті курсивом та підкреслення.

Обсяг курсової роботи повинен становити у друкованому варіанті 50 – 60 сторінок.

Кожен розділ розпочинають з нової сторінки. Назви розділів оформляються великими літерами по центру сторінки. Сторінки нумеруються у правому верхньому куті. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться.

Вимоги до змісту. Індивідуальне науково-дослідне завдання повинне складатися з таких елементів, як:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ (1,5 сторінки);
- основна частина (47 – 57 сторінок);
- висновок (1,5 сторінки);
- список використаної літератури;
- додатки (за необхідності).

Вступ повинен відображати такі елементи: актуальність теми, проблемне поле теми, мету дослідження, об'єкт, предмет, завдання, базу та методи дослідження.

В основній частині роботи (може містити декілька підрозділів) студенти повинні:

надати аналітичне оцінювання зовнішнього середовища та визначити його чинники, які мають найбільший вплив на господарську діяльність підприємства;

ідентифікувати основні ризики підприємства та визначити рівень значущості кожного з них;

провести оцінювання внутрішнього середовища банку та сформувані систему показників-дестимуляторів, які погіршують його фінансову діяльність;

розробити заходи щодо формування ефективних рішень фінансової діяльності банку з урахуванням ризику.

Висновки повинні містити обґрунтовані та змістовні, практичні рекомендації щодо формування ефективних господарських рішень підприємства в умовах ризику.

Список використаної літератури слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання".

Додатки можуть бути включені за необхідності. У разі наявності кількох додатків оформляється окрема сторінка "ДОДАТКИ", номер якої є останнім, що включається до обсягу ІНДЗ. Кожен додаток починають із нової сторінки. Відповідно до вимог, додаток називають у такий спосіб: "Додаток А", "Додаток Б" і т. д. за алфавітом, за винятком букв З, Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, у цьому разі написи "Додаток...", "Продовження додатка..." та "Закінчення додатка..." пишуться малими літерами з першої великої і вирівнюються по правому краю сторінки. Допускається розподіл додатків на розділи типу "Додаток А.3". Ілюстрації, таблиці, формули нумерують відповідно до назви додатка, наприклад "рис. А.3".

8.2. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Мотивація та сутність проектного фінансування

1. Які принципи притаманні проектному фінансуванню? Назвіть основні види проектного фінансування.
2. Як проектне фінансування поділяється за джерелами мобілізації фінансових ресурсів?
3. Визначте особливості проектного фінансування залежно від ступеня ризику.
4. Які законодавчі акти покладені в основу розвитку проектного фінансування в Україні?
5. Окресліть перспективи розвитку проектного фінансування в Україні.
6. Як здійснюється регулювання проектного фінансування в Україні?

Тема 2. Передінвестиційні дослідження

1. Яке значення має передінвестиційна фаза життєвого циклу проекту?
2. Назвіть етапи стадій передінвестиційної фази із зазначенням цілей кожного етапу.
3. Які питання вирішуються в процесі передінвестиційних досліджень?

4. Як проектне фінансування поділяється за джерелами мобілізації фінансових ресурсів?

Тема 3. Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту

1. Дайте визначення інвестиційного проекту, інвестиційної програми.
2. Відокремте типи класифікації інвестиційних проектів.
3. Охарактеризуйте стадії життєвого циклу проекту.
4. Яке значення має передінвестиційна фаза життєвого циклу проекту?
5. Назвіть етапи стадій передінвестиційної фази із зазначенням цілей кожного етапу.
6. Які питання вирішуються в процесі передінвестиційних досліджень?

Тема 4. Бюджетування капіталу

1. Назвіть і охарактеризуйте найважливіші розділи ТЕО.
2. Які є відмінності між грошовими потоками інвестиційного проекту і балансовим прибутком?
3. Які грошові потоки мають відношення до аналізу інвестиційного проекту?
4. Назвіть групи критеріїв та методи оцінювання ефективності інвестицій.
5. Поясніть, як ураховується інфляція у процесі оцінювання проектів.
6. У чому полягає методика коригування коефіцієнта дисконтування на індекс інфляції?

Тема 5. Підрядні тендери та контракти

1. Охарактеризуйте сутність різних видів торгів.
2. Які цілі переслідують організатори торгів, піднімаючи ціну на тендерну документацію?
3. Відокремте три основних категорії виконавців проектів і учасників торгів.
4. Хто є основними учасниками торгів?
5. Назвіть основні функції замовника під час проведення торгів.
6. Назвіть функції організатора торгів.
6. Які функції виконує тендерний комітет?
7. Які права має претендент?

Тема 6. Проектно-кошторисна документація

1. Назвіть і охарактеризуйте найважливіші розділи ТЕО.
2. Охарактеризуйте основні типи проектних фірм.
3. Які розділи має зведений кошторисний розрахунок на промисловому підприємстві?
4. Назвіть і охарактеризуйте основні елементи стандартів ISO 9000 і EN 29001.
5. Назвіть і охарактеризуйте основні елементи стандартів ISO 9001 і EN 29001.
6. Назвіть і охарактеризуйте основні елементи стандартів ISO 9002 і EN 29001.
7. Що включається до складу договірної ціни?

Тема 7. Експертиза проекту

1. Що потрібно для аналізу умов ринку?
2. Для чого використовують метод пробного маркетингу?
3. Охарактеризуйте простий аналіз тренда.
4. У чому полягає процес управління маркетингом?
5. Що є метою технічного аналізу?
6. Що входить до змісту технічного аналізу?

Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційних проектів

1. За яких умов здійснюється фінансування реалізації інвестиційних проектів?
2. Що належить до операційних доходів?
3. Що належить до операційних витрат?
4. Що належить до притягнутих фінансових ресурсів інвесторів?
5. Які види цінних паперів можуть бути?
6. Дайте характеристику основних інвестиційних цінних паперів.
7. У яких формах здійснюється підприємством фінансове інвестування?
8. Якими чинниками визначається вибір джерел фінансування інвестиційних проектів?
9. Як впливає довгострокове кредитування на фінансовий стан підприємства?

Тема 9. Упровадження інвестиційних проектів

1. Що передбачає оперативне управління?
2. Наявність яких типових процедур передбачає процес управління проектом?
3. Що передбачає організаційна функція управління проектом?
4. Якими принципами і вимогами керуються менеджери під час розроблення календарних планів?
5. З чого складаються оперативні плани?
6. У якій послідовності здійснюється розрахунок календарного плану?
7. Які бувають мережеві графіки?

Тема 10. Моніторинг інвестиційних проектів

1. З якою метою проводять технічний моніторинг?
2. З якою метою проводять маркетинговий моніторинг?
3. З якою метою проводять фінансовий моніторинг?
4. Яку документацію інвестор повинен надати державній приймальній комісії?

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексного оцінювання засвоєння програмного матеріалу: індивідуальне здавання виконаних робіт.

10. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як актив-

них, так й інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 10.1 і 10.2).

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набутті навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики.

Таблиця 10.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Мотивація та сутність проектного фінансування	Лекція проблемного характеру з питання "Необхідність визначення загальних ознак інвестиційних проектів", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 2.</i> Передінвестиційні дослідження	Міні-лекція з питання "Прийняття рішень на підставі методу аналізу ієрархії", банки візуального супроводу
<i>Тема 3.</i> Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту	Лекція проблемного характеру з питання "Методи оцінювання ефективності інвестиційного проекту", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 4.</i> Бюджетування капіталу	Міні-лекція з питання "Розроблення та реалізація нових фінансових інструментів", робота в малих групах, презентація результатів

1	2
<i>Тема 5. Підрядні тендери та контракти</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Роль методів прогнозування в процесі прийняття ефективних рішень", робота в малих групах, презентація результатів
<i>Тема 6. Проектно-кошторисна документація</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Визначення учасників інвестиційного проекту"
<i>Тема 7. Експертиза проекту</i>	Міні-лекція з питання "Правила і критерії прийняття рішень в умовах невизначеності", банки візуального супроводу
<i>Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційних проектів</i>	Міні-лекція з питання "Оцінювання схильності ОПР до ризику", банки візуального супроводу
<i>Тема 9. Упровадження інвестиційних проектів</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Причини виникнення інвестиційних ризиків", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 10. Моніторинг інвестиційних проектів</i>	Міні-лекція з питання "Правила і критерії прийняття рішень в умовах ризику", банки візуального супроводу

Таблиця 10.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
<i>Тема 1</i> Мотивація та сутність проектного фінансування	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Особливості розвитку проектного фінансування залежно від ступеня ризику"	Семінари-дискусії, презентації
<i>Тема 2</i> Передінвестиційні дослідження	<i>Завдання 1.</i> Прийняття господарських рішень з використанням методу аналізу ієрархії	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі
<i>Тема 3</i> Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Невизначеність – фундаментальна характеристика економічних процесів доцільності інвестиційного проекту"	Семінари-дискусії, презентації
<i>Тема 4</i> Бюджетування капіталу	<i>Завдання 13.</i> Експертна оцінка рівня ризику діяльності підприємства	Робота в малих групах, мозкові атаки
<i>Тема 8</i> Фінансове забезпечення інвестиційних проектів	<i>Завдання 15.</i> Комплексне оцінювання ризиків підприємства з використанням методів теорії нечітких множин	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, комп'ютерна симуляція, метод сценаріїв, презентації

Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. Під час вибору управлінського рішення за цим методом академічну групу розді-

ляють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання цього методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, приймати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробленні ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

11. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні та лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, контрольні заходи містять:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума зарахування – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль з цієї навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;
активна участь у виконанні практичних завдань;
активна участь у виконанні лабораторних завдань;
активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

перевірка есе за заданою тематикою;
проведення письмової контрольної роботи;
експрес-опитування;
проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль з цієї навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму.

Колоквиум – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача 2 рази за семестр. Колоквиум містить завдання щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. У процесі оцінювання завдання увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточна письмова контрольна робота проводиться 5 разів за семестр та містить практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Зразок завдання з колоквиуму 1

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

Спеціальність 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"

Навчальна дисципліна: "Проектне фінансування"

Завдання 1. Банк "ІНЖЕК" вирішує, чи варто вкладати кошти в проект вартістю 360 000 грн, що буде приносити дохід у перший рік – 250 000 грн, у другий рік – 160 000 грн, у третій рік – 120 000 грн.

За умови альтернативного вкладення капіталу щорічний дохід складе 25 %.

Знайти чисту приведену вартість, внутрішню норму прибутковості та дюрацію.

Завдання 2. Підприємство випускає товар А – 4 000 шт. за рік, постійні витрати – 400 000 грн, вартість одиниці продукції – 600 грн, перемінні витрати – 400 грн на одиницю продукції.

Знайдіть точку беззбитковості та побудуйте графік.

Завдання 3. Ви – директор невеликого банку, який має хорошу репутацію. До вас звернувся приватний підприємець, із проханням видати йому кредит у 500 000 грн терміном на один рік для розширення виробництва. Ваш банк готовий видати йому кредит під 30 % річних. Одночасно з цим вам надійшла пропозиція від великої корпорації вкласти у справу таку ж суму, але під 20 % річних, однак із 100-відсотковою гарантією повернення кредиту. З минулого досвіду вам, як банкіру з великим досвідом роботи, відомо, що 15 % приватних підприємців кредит не повертають. *Розгляньте ситуацію і вирішіть питання про доцільність видачі позики банком приватному підприємцю, використовуючи платіжну матрицю або "дерево" рішень.*

Завдання 4. Проекти А і Б вимагають інвестицій по 5 000 тис. грн кожний. Проект А забезпечує прибуток 2 000 тис. грн протягом перших двох років, після чого доходи різко знижуються.

Необхідно розрахувати ефективність інвестиційних проектів і вибрати найкращий. Дані подано в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Вихідні дані

Показники	Проект А	Проект Б
1	2	3
Вартість, тис. грн	5 000	5 000
Прибуток, тис. грн:		
перший рік	2 500	1 500
другий рік	2 500	1 500
третій рік	500	1 500

1	2	3
четвертий рік	500	1 500
п'ятий рік	300	1 500
шостий рік	–	1 500
Усього		

Завдання 5. Припустимо, що вам потрібно вкласти в банк на два роки 2 000 тис. грн, що виплачує 10 % річних.

Визначити:

а) вартість, котру будуть мати інвестиції через два роки у разі використання складних відсотків;

б) вартість, котру будуть мати інвестиції через два роки за простою ставкою;

в) відсотки, що нараховуються щокварталу;

г) ефективну ставку відсотка.

Зразок завдання з колоквиуму 2

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

Спеціальність 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"

Навчальна дисципліна: "Проектне фінансування"

Завдання 1. Розглядаються два взаємозамінні проекти з такими грошовими потоками (табл. 11.2).

Таблиця 11.2

Вихідні дані, тис. грн

Показник	Роки					
	0	1	2	3	4	5
Проект						
Витрати	–50	–50	–50	0	0	0
Вигоди	–	550	550	500	500	500
Проект						
Витрати	–100	–200	0	0	0	0
Вигоди	–	710	510	510	510	510

Ставка дисконту 25 %. Вам потрібно визначити доцільність реалізації кожного проекту.

Завдання 2. Підприємство вирішує питання, чи варто йому вкладати кошти в устаткування, вартість якого 400 000 грн. Це дозволяє збільшити обсяг продажів на 650 000 грн (у постійних цінах) протягом двох років. Витрати складуть 350 000 грн. Реальна ставка доходу 12 %, індекс інфляції 50 % на рік. У випадку реалізації проекту ціни на продукцію будуть зростати усього на 30 %, а витрати на 50 % за рік.

Вам потрібно визначити доцільність вкладання коштів в устаткування.

Завдання 3. Ви – директор інвестиційного фонду. На розгляд у ваш фонд було подано проекти з виробництва трьох товарів: електрофенів, електропрасок і електрокавомолок. Вам необхідно вирішити, який із проектів варто профінансувати. Сума, необхідна для реалізації проекту з виробництва електрофенів, складає 35 000 грн, для реалізації проекту з виробництва електропрасок – 40 000 грн, а для реалізації проекту з виробництва електрокавомолок – 38 000 грн. Якщо в майбутньому попит на побутові товари, запропоновані в проектах, буде невисоким, то, упровадивши проект з виробництва електрофенів, ваш фонд дістане прибуток 70 000 грн, упровадивши проект з виробництва електропрасок – прибуток 80 000 грн, упровадивши проект з виробництва електрокавомолок – прибуток 100 000 грн. У разі середнього рівня попиту прибуток буде 120 000 грн, 120 000 грн і 125 000 грн для проектів з виробництва електрофенів, з виробництва електропрасок і з виробництва електрокавомолок, відповідно. Якщо попит виявиться високим, то впровадження проектів з виробництва електрофенів, з виробництва електропрасок і з виробництва електрокавомолок дасть прибуток 200 000 грн, 180 000 грн і 160 000 грн, відповідно. Маркетологи вашого фонду оцінюють імовірності високого, середнього і низького попиту на всі розглянуті товари в майбутньому, як 0,3, 0,5 і 0,2, відповідно.

Розгляньте ситуацію і вирішіть питання, використовуючи "дерево" рішень.

Завдання 4. Необхідно проаналізувати чотири інвестиційних проекти (А, Б, В і Г) по 100 тис. грн кожний. Стандартний рівень прибутковості 25 %. Вони забезпечують такі величини грошових надходжень (табл. 11.3).

Дані для аналізу проектів А, Б, В і Г

Проект	Початкові інвестиції (тис. грн)	Грошові надходження, тис. грн			
		1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік
А	100	0	80	40	50
Б	100	40	40	40	50
В	100	55	60	35	20
Г	100	50	60	40	20

Реалізація інвестиційного проекту генерує грошовий потік у 1 000 грн протягом 3-х років. Розрахункова норма прибутковості інвестування коштів становить 12 %.

Необхідно проаналізувати цей інвестиційний проект і розрахувати строк окупності й чисту поточну вартість проектів.

Завдання 5. Підприємство розглядає питання про те, чи варто вкладати 150 тис. грн у проект, який через два роки принесе дохід 400 тис. грн за умови, що річна відсоткова ставка за депозитами у банку становитиме 18 %.

Яке рішення прийме підприємство?

Кожен білет із навчальної дисципліни "Проектне фінансування" містить 5 завдань різного типу, які розкривають знання, вміння та навички студента.

Алгоритм вирішення кожного завдання містить окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 12.1.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні, семінарські заняття	Лабораторні заняття	Перевірка есе	Завдання за темами (ДЗ)	Поточні контрольні роботи	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1 Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою	Тема 1	1 тиждень	1	–	1	–	1,5	–	–	3,5
	Тема 2	2 тиждень	–	1	–	–	1,5	2	–	4,5
	Тема 3	3 тиждень	1	–	1	–	1,5	–	–	3,5
		4 тиждень	–	1	–	–	1,5	–	–	2,5
	Тема 4	5 тиждень	1	–	1	–	1,5	4	–	7,5
	Тема 5	6 тиждень	–	1	–	5	1,5	–	–	7,5
	Тема 6	7 тиждень	1	–	1	–	1,5	–	–	3,5
		8 тиждень	–	1	–	–	1,5	–	10	12,5
Змістовий модуль 2 Методи і інструменти управління інвестицій- ними проектами	Тема 7	9 тиждень	–	–	1	–	1,5	5	–	7,5
		10 тиждень	–	1	–	–	1,5	–	–	2,5
	Тема 8	11 тиждень	–	–	1	–	1,5	7	–	9,5
		12 тиждень	–	1	–	–	1,5	–	–	2,5
	Тема 9	13 тиждень	–	–	1	–	1,5	8	–	10,5
		14 тиждень	–	1	–	5	1,5	–	–	7,5
	Тема 10	15 тиждень	–	–	1	–	1,5	–	–	2,5
		16 тиждень	–	1	–	–	1,5	–	10	12,5
Усього			4	8	8	10	24	26	20	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (табл. 12.2).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

13. Рекомендована література**13.1. Основна**

1. Бардиш Г. О. Проектне фінансування : навч. посіб. / Г. О. Бардиш. – Львів : ЛБІ НБУ, 2004. – 240 с.
2. Жуков В. В. Проектне фінансування : навч. посіб. / В. В. Жуков. – 2-ге вид. – Харків : Вид. "ІНЖЕК" ХНЕУ, 2004. – 248 с.
3. Колтыннюк Б. А. Инвестиционные проекты : учебник / Б. А. Колтыннюк. – СПб. : Изд. Михайлова В. А., 2002. – 622 с.
4. Кобиляцький Л. С. Управління проектами : навч. посіб. / Л. С. Кобиляцький. – Київ : МАУП, 2002. – 200 с.
5. Пересада А. А. Проектне фінансування: підручник / А. А. Пересада, Т. В. Майорова, О. О. Ляхова. – Київ : КНЕУ, 2005. – 736 с.
6. Пересада А. А. Інвестиційний аналіз : підручник / А. А. Пересада, Ю. М. Коваленко, С. В. Онікієнко. – Київ : КНЕУ, 2003. – 485 с.
7. Тянь Р. Б. Управління проектами : підручник / Р. Б. Тянь, Б. І. Холод, В. А. Ткаченко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.

13.2. Додаткова

8. Бардиш Г. О. Проектний аналіз: підручник / Г. О. Бардиш. – Львів : ЛБІ НБУ, 2004. – 485 с.
9. Бочаров В. В. Инвестиции / В. В. Бочаров. – Санкт-Петербург : Питер, 2002. – 272 с.

10. Ермаков С. М. Метод Монте-Карло в вычислительной математике / С. М. Ермаков. – Москва : БИНОМ, 2009. – 1920 с.
11. Ковалев В. В. Методы оценки инвестиционных проектов / В. В. Ковалев. – Москва : Финансы и статистика, 1999. – 144 с.
12. Клименко С. М. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч. посіб. / С. М. Клименко, О. С. Дуброва. – Київ : КНЕУ, 2005. – 252 с.
13. Куперштейн В. И. Microsoft Project 2010 в управлении проектами / В. И. Куперштейн; под общ. ред. А. В. Цветкова. – Санкт-Петербург : БХВ-Петербург, 2011. – 416 с.
14. Луців Б. Л. Банківська діяльність у сфері інвестицій / Б. Л. Луців. – Тернополь : Економічна думка, 2001. – 320 с.
15. Москвін С. О. Проектний аналіз / С. О. Москвін, С. М. Бевз, В. А. Верба. – Київ : Лібра, 1999. – 368 с.
16. Мелкумов Я. С. Организация и финансирование инвестиций : учеб. пособ. / Я. С. Мелкумов. – Москва : ИНФРА-М, 2001. – 248 с.
17. Сингаевская Г. И. Управление проектами в Microsoft Project 2007 / Г. И. Сингаевская. – Москва : "И.Д. Вильямс", 2008. – 800 с.
18. Старик Д. Э. Расчеты эффективности инвестиционных проектов / Д. Э. Старик. – Москва : ЗАО "Финстатинформ", 2001. – 131 с.
19. Четфилд К. Microsoft Project 2010. Русская версия / К. Четфилд, Т. Джонсон Т. ; пер. с англ. – Москва : ЭКОМ Паблишерз, 2011. – 656 с.

13.3. Інформаційні ресурси

20. Касьяненко В. О. Моделювання та прогнозування економічних процесів [Електронний ресурс] / В. О. Касьяненко. – Режим доступу : <http://sumdu.telesweet.net/doc/lections/Modelyuvannya-ta-prognozuvannya-ekonomichnih-protsesiv/index.html>.
21. Регіони України : статистичний щорічник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
22. Сірік І. П. Методичні підходи до обґрунтування управлінських рішень [Електронний ресурс] / І. П. Сірік // Ефективна економіка. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=623>.
23. Статистика України : науковий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

24. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.

13.4. Методичне забезпечення

25. Жуков В. В. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з навчальної дисципліни "Проектне фінансування" для студентів спеціальності "Банківська справа" всіх форм навчання / В. В. Жуков. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. – 31 с.

26. Жуков В. В. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни "Проектне фінансування" для студентів спеціальності "Банківська справа" всіх форм навчання / В. В. Жуков. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. – 48 с.

27. Жуков В. В. Методичні рекомендації до виконання практичного завдання з навчальної дисципліни "Проектне фінансування" для студентів спеціальності "Банківська справа" всіх форм навчання / В. В. Жуков. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 32 с.

28. Жуков В. В. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Проектне фінансування" для студентів спеціальності 8. 03050802 "Банківська справа" всіх форм навчання / В. В. Жуков. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 36 с.

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми та плани семінарських занять.....	13
6. Теми практичних занять	16
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	17
7. Теми лабораторних занять.....	22
Інвестиційні проекти в державі з ринковою економікою.....	23
8. Самостійна робота.....	24
8.1. Курсова робота.....	27
8.2. Контрольні запитання для самодіагностики	30
9. Індивідуально-консультативна робота	33
10. Методи навчання	33
11. Методи контролю	37
12. Розподіл балів, які отримують студенти	42
13. Рекомендована література.....	44
13.1. Основна	44
13.2. Додаткова	44
13.3. Інформаційні ресурси.....	45
13.4. Методичне забезпечення	46

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ

**Робоча програма
для студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Жуков** Владлен Валерійович

Відповідальний за видання *О. М. Колодізєв*

Редактор *В. Ю. Степаненко*

Коректор *Т. А. Маркова*

План 2017 р. Поз. № 41 ЕВ. Обсяг 48 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*